

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorózantky:	Mgr. Zuzana Lukešová
Téma práce:	Činnost notáře v řízení o pozůstalosti
Rozsah práce:	152 normostran vlastního textu (dle prohlášení rigorózantky 377.231 znaků včetně mezer)
Datum odevzdání práce:	01. 10. 2020 datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 30. 09. 2020

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma předložené rigorózní práce hodnotím velmi pozitivně. Jedná se totiž o téma, které neprávem zůstává stranou pozornosti odborné veřejnosti, ačkoliv jde o problematiku významnou. Řízení o pozůstalosti se odlišuje od jiných zvláštních řízení podle z.ř.s. mj. i tím, že úkony (s výjimkou úkonů, které výslovně vypočítává zákon v § 100 odst. 2 z.ř.s.) činí zásadně notář, který je soudem k jejich provedení pověřen jako soudní komisař (srov. Winterová, A., Macková, A. *Civilní právo procesní. Část první: řízení nalézací*. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 402). I když nejde o téma nijak zvlášť originální, lze jej s ohledem na dlouhou tradici institutu soudního komisariátu v našem právním řádu inspirovanou rakouskou právní úpravou označit za vždy aktuální.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

I z důvodu poměrně úzkého literárního zázemí lze současně konstatovat, že uvedené téma je náročné, jak z pohledu teoretických znalostí, vstupních údajů, tak jejich zpracování včetně správně zvolené metodologie. Náročnost se odvíjí zejména s ohledem na zkoumanou problematiku, když se předpokládá dobrá orientace rigorózantky zejména v jednotlivých činnostech notáře jako soudního komisaře v řízení o pozůstalosti (§ 100 odst. 1 z.ř.s. a § 4 notářského řádu), které je třeba odlišit od jiné jeho notářské činnosti, kterou přispívá k právní jistotě a prevenci škod. K použitým zdrojům poznamenávám (dle seznamu na str. 156 an.), že některé tam uvedené prameny již nejsou aktuální, když byly vydány za účinnosti právní úpravy dědického řízení, které ještě bylo obsahem úpravy o.s.ř. (srov. např. Schelleová, I. *Notářství*, 1994 atp.). Vyzdvihují však práci se stavovskými předpisy, zejména s rozhodnutími prezidia Notářské komory ČR, stejně jako s judikaturou. Bylo také vycházeno z diplomové práce rigorózantky, a je chvályhodné, že tento zdroj byl rovněž uveden (vizte Lukešová, Z. *Notářská činnost*. Plzeň, 2009. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta právnická). Co do metodologie rigorózantka pracovala se základními metodologickými postupy, především s analytickou a syntetickou metodou, dále metodou dedukce, abstrakce a klasifikace. Metoda komparativní není zahrnuta. S tématem náročným na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody se rigorózantka vypořádala zdárně.

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce práce splňuje požadavky, které jsou na tento druh prací kladeny. Stylistická stránka je na odpovídající úrovni. V práci se nevyskytují gramatické nebo

pravopisné chyby. Jazyk je právně kultivovaný, projev rigorózní je srozumitelný. Co se týče systematiky, práce je strukturována celkem do šesti (6) kapitol, nepočítaje v to Úvod (str. 1 až 2), Závěr (str. 149 an.), Seznam zkratk (str. 153 an.), Seznam použitých zdrojů (str. 156 an.) a oba jazykové Abstrakty včetně klíčových slov (str. 164 až 167). Rigorózníka při zpracování práce postupovala logicky, když hned v úvodu vymezila hypotézu problematiky a obsah jednotlivých kapitol. Ke struktuře však poznamenávám, že se rigorózníka začala vlastnímu tématu práce věnovat v podstatě až od kap. 3. (str. 54 an., Soudní komisariát), když v předchozím textu podrobila analýze postavení notáře a jeho notářskou činnost (srov. kap. 1. a kap. 2.). Kapitoly práce však na sebe navazují, v celku práce tvoří kompaktní celek. Precizování obsahu přes zvolenou strukturu a za použití základních metod práce umožnilo rigorózníce postupně dospět k žádoucímu účelu a naplnění stanoveného cíle práce (vymezeného až v Závěru práce na str. 149).

4. Vyjádření k práci

Rigorózní práce je vyjma Úvodu a Závěru (bez číselného označení kap. práce) složená ze šesti (6) kapitol, které jsou vnitřně dále strukturované do podrobnějších podkapitol a dalšího členění textu. Naplněný rozsah práce již rigorózníce neumožnil věnovat se dalším relevantním obsahovým součástí tématu, avšak v úvodu vymezila rozsah zpracování problematiky a tento respektovala a dodržela jej. Cíl práce, byť stanovený až v Závěru, byl v plném rozsahu naplněn (cíl práce na str. 149: „*Cílem této rigorózní práce bylo poskytnout ucelený přehled o tom, jakým způsobem soudní komisař zjišťuje údaje nezbytné pro vydání rozhodnutí ve věci samé.*“). Jak bylo uvedeno výše, 1. kap. i 2. kap. byly věnovány obecným souvislostem tématu, a to notáři a jeho notářskému úřadu, dále notářské činnosti. K těm nemám věcných připomínek. Vlastní problematice byly věnovány především navazující části práce. V kap. 3. (str. 54 an.) byla soustředěna pozornost na soudní komisariát, zejména pak za stěžejní je třeba označit podkap. 3.2 k postupu notáře v řízení o pozůstalosti. Správně přitom rigorózníka uvedla, že úkony pokračují i po skončení řízení (vizte sub. 3.2.4, str. 77–79). Odměna notáře a náhrada hotových výdajů je upravena ve vyhlášce č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů a správců dědictví, ve znění pozdějších předpisů (zejména vyhlášky č. 432/2013). Jak sama rigorózníka vnímá výši odměny v závislosti na způsob vyřízení pozůstalostního řízení? Měla by právní úpravy v tomto ohledu dostát změny? Činností notáře při opatrování údajů o zůstaviteli, osobách dědiců (kap. 4., str. 80 an.) a o dědickém původu (kap. 5., str. 103 an.) se věnuje následující část práce. Pozitivně hodnotím analýzu jednotlivých lustrací s tím, že mám za to, že lustraci v insolvenčním rejstříku by si měl notář provést *ex officio* sám, a nespolehat se na prohlášení účastníků ins. řízení (srov. str. 96). I když lze přisvědčit názoru rigorózníky ohledně veřejného zjištění stavu a obsahu listin o právních jednáních zůstavitele pro případ jeho smrti (srov. ust. § 143 a 144 z.ř.s.) ohledně (ne)opodstatněnosti, mohla by v rámci obhajoby uvést naopak oprávněnost tohoto zjištění, resp. jeho výhody? (srov. str. 118). Konečně poslední kap. 6. (str. 127 an.) se zabývá opatrováním údajů o majetku a dlužích zůstavitele, tedy aktiv (vizte podkap. 6.1, str. 128 an.) a pasiv pozůstalosti (vizte podkap. 6.2, str. 144 an.). Rigorózníka neopomněla ani důležité nástroje (tj. datové schránky a autorizovaná konverze dokumentů), jejichž prostřednictvím soudní komisař provádí svá šetření na str. 147 a 148. Závěry práce na str. 149 an. navazují na již dostupné prameny, lze s nimi v podstatě vyslovit souhlas. Kladně hodnotím prezentaci judikatury k relevantním aspektům tématu rigorózní práce. Rigorózníka prokázala odpovídající znalost normativního textu, schopnost právní analýzy, výkladu, právní argumentace, syntézy a zevšeobecnění svých myšlenek při současném nabídnutí svých úvah ke zpracované problematice. V práci na odpovídající úrovni polemizovala

s odbornými názory ostatních autorů, jakož i s výsledky notářské praxe (srov. četná rozhodnutí prezidia Notářské komory ČR), přitom stojící pevně na svých přesvědčeních k tématu práce.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce je uveden v čl. 4. tohoto posudku. Hodnocená práce splnila cíl , který si rigorózní právní odbornice, byť v Závěru práce, vytyčila.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Rigorózní právní odbornice při zpracování zvolené problematiky prokázala samostatnost při tvůrčí činnosti , ke které využila dostupné zdroje. Při tvorbě textu bylo postupováno <i>lege artis</i> .
Logická stavba práce	Zvolená systematika práce je v pořádku, i když rozpracování vlastního tématu v podstatě začíná od 3. kap. (str. 54 an.).
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Při práci se zdroji rigorózní právní odbornice vyšla z rozsáhlého seznamu literatury (srov. str. 89 an.), když pozitivně hodnotím práci s rozhodnutími prezidia Notářské komory ČR. Citační norma, jak již bylo uvedeno výše, je dodržena. Celkově lze uzavřít, že práce se zdroji je takto adekvátní.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Rigorózní právní odbornice téma zpracovala zdařile a vyčerpala jej způsobem , který odpovídá požadavkům kladeným na tento druh kvalifikačních prací.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Grafická úprava práce je adekvátní (text není obohacen o grafy, či tabulky).
Jazyková a stylistická úroveň	V práci se nevyskytují gramatické nebo pravopisné chyby. Jazyková a stylistická stránka práce je tak na odpovídající úrovni.

6. Přípomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Při ústní obhajobě práce by se rigorózní právní odbornice mohla blíže vyjádřit k otázkám uvedeným v čl. 4. tohoto posudku, zejména pak také k otázce adekvátního rozsahu činnosti notáře jako soudního komisaře v řízení o pozůstalosti (§ 100 odst. 1 z.ř.s. a § 4 notářského řádu).

7. Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě

Práce **splňuje** požadavky standardně kladené na rigorózní práce v daném oboru.

Práci **doporučuji k obhajobě** před příslušnou komisí pro obhajobu rigorózní práce.

V Praze dne 24. 10. 2020

JUDr. Miroslav Sedláček, Ph.D., LL.M.
oponent